

Нескорений Крим

до Дня спротиву окупації Автономної
Республіки Крим

інформаційний список літератури

Укладач: Аліна Мартинюк

Кількість джерел: 34

Житомир 2024

Відзначаємо 10-річчя спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Ця пам'ятна дата встановлена 2020 року Указом Президента України № 58 на вшанування мужності й героїзму громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території – в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, відзначення річниці проведення 26 лютого 2014 року в місті Сімферополі мітингу на підтримку територіальної цілісності України за участю кримських татар, українців та представників інших національностей.

Війна Росії проти України почалася з Криму.

26 лютого 2014 р. під стінами парламенту Криму відбувся проукраїнський мітинг. На заклик Меджлісу кримськотатарського народу тисячі кримських татар, українців та представників інших національностей вийшли на мирний протест, щоб чинити спротив російській окупації та підтримати цілісність України.

Детальну хроніку подій ви можете прочитати на платформі [Віртуального музею російської агресії](#).

27 лютого, о 5-й ранку до парламенту та уряду Криму ввійшли регулярні військові формування РФ і захопили будівлі. 28 лютого Верховна Рада Криму під «наглядом» військовослужбовців РФ проголосувала за проведення референдуму про статус Криму. Того ж дня російські підрозділи почали блокувати українські військові частини та об'єкти на півострові, захопили аеропорти Бельбек і Сімферополь, сухопутні в'їзди до Криму з боку Херсонщини.

16 березня 2014 року відбувся псевдореферендум про статус Криму. Цей захід, зрежисований Росією, бойкотували кримські татари та інші проукраїнськи налаштовані жителі півострова. 25 березня росіяни захопили останню військову частину, що тримала український прапор у Криму – морський тральник «Черкаси» ВМС України. Обороні останнього українського корабля в Криму присвячений фільм Тимура Яценка «Черкаси».

Відтоді триває незаконна анексія й тимчасова окупація півострова Росією.

Тимчасова окупація Автономної Республіки Крим та міста Севастополя є актом кричущого порушення норм і принципів міжнародного права, суверенітету й територіальної цілісності України.

У рекомендованому списку літератури представлені книги та статті з періодичних видань, які висвітлюють історію та сучасні проблеми Криму, дають об'єктивну оцінку історичних подій та фактів.

1. Бабін Б. Замах на анексію Криму та міжнародна правова практика // Право України. – 2020. – № 11. – С. 40-48.
2. Бакальчук В. О. Політика РФ щодо корінних народів на окупованій території АР Крим // Стратег. пріоритети. – 2017. – № 3. – С. 52-58.
3. Бикова Т. Б. Кримські татари в імперській Росії: витіснення з Батьківщини // Укр. іст. журн. – 2017. – № 4. – С. 47-67.
4. Бикова Т. Політика Кремля щодо ісламу у Кримській АСРР (1921-1928 рр.) // Укр. іст. журн. – 2019. – № 1. – С. 94-120.
5. Величко Т. Міжкультурні взаємовпливи в традиційній культурі населення Криму (на прикладі українських поселень) // Народна творчість та етнологія. – 2013. – № 2. – С. 105-111. – Бібліогр.: с. 111.
6. Горюнова Є. О. Анексія Криму як загроза безпеці Балто-Чорноморського регіону // Intermarum: історія, політика, культура. – 2017. – Вип. 4. – С. 8-17.
7. Дашкевич Я. Кримські татари: етноконфесійний аспект // Україна на перехресті світів : релігієзнавчі й соціокультурні студії / Ярослав Дашкевич ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. – Львів, 2016. – С. 499-510.
8. Дашкевич Я. Р. Кримські татари // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. – Київ : Наук. думка. – Т. 5 : Кон - Кю. – 2009. – С. 379.
9. Документи радянських спецслужб з історії кримськотатарського національного руху 1940-1980-х рр. / публ. підгот. Олег Бажан, Олександр Лошицький // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2004. – № 1/2. – С. 80-111.
10. Зінченко Ю. Кримськотатарська проблема : історія та сучасність : до 60-річчя депортації // Укр. іст. журн. – 2004. – № 3. – С. 62-73.

11. Ісакова Т. О. Маніпулятивні технології Російської Федерації під час анексії Криму: особливості застосування // Стратег. пріоритети. Серія "Політика. – 2015. – № 4. – С. 74-82.
12. Касьяненко М. Кримські татари: з історії повернення. На півострові відзначають 20-річчя масових протестів у Москві // Екстракт 150 : у 2 ч. / за заг. ред. Лариси Івшиної. – Київ, 2009. – Ч. 1. – С. 365-389. – (Бібліотека газети "День").
13. Кульчицький С. Боротьба кримських татар за повернення на Батьківщину (1956-1989 рр.) // Укр. іст. журн. – 2018. – № 2. – С. 75-109.
14. Кульчицький С. В. Український Крим // Історія та правознавство. – 2017. – № 10/11. – С. 8-18.
15. Куцька О. М. Особливості російської пропаганди в ході анексії Криму: кінець лютого - березень 2014 року / О. М. Куцька, А. В. Луньков // Гуманітарний дискурс: політика, управління, влада / [за заг. ред. О. А. Івакіна та ін.]. – Одеса, 2015. – С. 339-357.
16. Плотніков О. Міжнародно-правова відповідальність за дотримання прав людини на окупованих територіях України / О. Плотніков // Право України. – 2020. – № 11. – С. 80-90.
17. Рукомеда Р. М. Вплив Кримської кризи на енергетичну безпеку Чорноморсько-Каспійського регіону // Стратег. пріоритети. – 2014. – № 3. – С. 46-51.
18. Степико М. Т. Гуманітарна реінтеграція окупованих територій Криму та Донбасу // Стратег. пріоритети. Серія "Філософія". – 2016. – № 1. – С. 68-74.
19. Черненко Т. В. Окупований Крим: шляхи запобігання політичному та соціокультурному дистанціюванню від України // Стратег. пріоритети. – 2014. – № 3. – С. 52-60. – Бібліогр.: с. 59-60.

Ел ресурси:

20. Про визнання геноциду кримськотатарського народу : Постанова Верховної Ради України 792-VIII від 12.11.2015. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-19#Text>

21. Автономна Республіка Крим / С. О. Єфимов, О. В. Мальгін, Є. О. Похилюк, П. К. Тигліянець // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.] ; НАН України, НТШ. – Київ : Ін-т енциклопед. досліджень НАН України, 2001. – Т. 1. – С. 118-128. – URL: <https://esu.com.ua/article-42468>.
22. Ананьїн О. В. Суспільно-політична обстановка в Криму на початку російської агресії в 2014 році // Етнічна історія народів Європи. – 2023. – Вип. 71. – С. 134–140. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eine_2023_71_20.
23. Баскакова А. С. Окупація Кримського півострова та російсько-українське збройне протистояння на сході України // Політикус. – 2021. – Вип. 2. – С. 19-25. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2021_2_5.
24. Бекірова Г. Пів століття опору: кримські татари від вигнання до повернення (1941–1991 роки) : нарис політ. історії. – Київ : Критика, 2017. – 480 с. – URL: <http://resource.history.org.ua/item/0013142>.
25. Горюнова Є. О. Трансформація кримської ідентичності в умовах російської окупації півострова (2014 – 2021 рр.) // Політикус. – 2021. – Вип. 5. – С. 23-27. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2021_5_6.
26. Гуменюк Н. Загублений острів. Книга репортажів з окупованого Криму / Наталя Гуменюк. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2020. – 312 с. – URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000025802>.
27. Донбас і Крим: ціна повернення / за заг. ред. В. П. Горбуліна, О. С. Власюка, Е. М. Лібанової, О. М. Ляшенко. – Київ : НІСД, 2015. – 474 с. – URL: <https://bit.ly/3ve4XKX>.
28. Іванець А. Проблема збереження української ідентичності в окупованому Криму в умовах широкомасштабної агресії росії проти України (лютий 2022 — початок 2023) // Українознавство. – 2023. – № 3. – С. 63-84. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukr_2023_3_7.
29. Історія Криму та кримськотатарського народу : навч. посіб. / Г. Бекірова, А. Іванець, Ю. Тищенко, С. Громенко, Б. Аблаєв. – Київ : Крим. родина, Майстер Книг, 2020. – 200 с. – URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bekirova_Hulnara/Istoriia_Krymu_ta_krymskotatarskoho_narodu.pdf.

30. Крим – це Україна : Всеукраїнський онлайн-банк архівних, музейних, науково-публіцистичних, просвітницьких та інформаційно-аналітичних матеріалів на підтвердження тісного зв'язку Криму з материковою Україною : інтернет-проект. – URL: <https://crimea-is-ukraine.org>.
31. Латиш Ю. В. Політика російської окупаційної влади щодо кримських татар / Ю. В. Латиш, М. В. Фараносова // Етнічна історія народів Європи. – 2021. – Вип. 64. – С. 82–91. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eine_2021_64_13.
32. Люди «сірої зони». Свідки російської анексії Криму 2014 року / упоряд.: Анна Андрієвська, Олена Халімон ; Укр. ін-т нац. пам'яті. – Київ : К.І.С., 2018. – 264 с. – URL: <https://bit.ly/2HSUmeU>.
33. Марченко Я. В. Окупація російською федерацією Кримського півострова (2014): реакція міжнародних військово-політичних організацій // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 2023. – Вип. 38. – С. 3-14. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uks_2023_38_3.
34. Юксель Г. Інформаційно-організаційна діяльність меджлису кримськотатарського народу в період окупації криму (2014–2021) // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. – 2021. – Т. 32 (71), № 6(3). – С. 199-203. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol_2021_32\(71\)_6\(3\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_filol_2021_32(71)_6(3)_37).